

DE PRIJS VAN COMPLIANCE

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft ABN Amro een pijnlijke tik op de vingers gegeven omdat particuliere klanten beter en sneller moeten worden gescreend. Er hangt de bank zelfs een boete boven het hoofd. Die boete kan van DNB komen, maar ook van het Openbaar Ministerie (OM), zei bestuursvoorzitter Kees van Dijkhuizen tijdens de persconferentie over de kwartaalcijfers. Dat betekent dat het potentieel om grote bedragen gaat. ING trof vorig jaar een schikking van 750 miljoen euro met het OM om vervolging vanwege falend witwasbeleid te vermijden.

Financiële instellingen liggen onder een vergrootglas. De maatschappij, de politiek en toezichthouders eisen tegenwoordig meer van banken dan voor de crisis. Die veeleisendheid heeft geleid tot meer wet- en regelgeving. Het controleren van klanten en hun transacties is sinds de crisis een belangrijk onderdeel van het bankwezen geworden.

Er is banken veel aan gelegen om te laten zien dat zij hun poortwachtersfunctie serieus nemen. Maar inmiddels is compliance een hoofdpijndossier voor de financiële sector geworden. Niet alleen zijn de boetes vanwege non-compliance hoog, ook de kosten van handhaving en het invoeren van de nieuwe wet- en regelgeving blijven oplopen. Veel kosten worden veroorzaakt omdat de data voor de nieuwe rapportages uit verschillende legacy-systemen en legacy-databases moet worden gehaald. De kwaliteit van deze data is doorgaans niet al te best en er moeten veel correcties worden aangebracht. Bovendien wordt

regelmatig gewerkt met targets, waardoor ogenschijnlijk wordt gestuurd op kwantiteit in plaats op kwaliteit. Compliance blijft daarmee een soort trucje en de toezichthouders prikken daar eenvoudig doorheen.

Helaas is veel kennis en ervaring bij de financiële instellingen inmiddels vertrokken. Ook ontbreekt het aan efficiency, omdat voor iedere nieuwe wet of regel

een apart project of programma wordt opgezet. Niettemin moet de screening beter en efficiënter. Er wordt daarom in overleg met de toezichthouders hard gewerkt aan verbeter- en herstelplannen. Op veel terreinen wordt daarbij op een slimme manier technologie ingezet. Er kan bovendien veel tijd en geld worden bespaard door naar nieuwe oplossingen te kijken. Het is bijvoorbeeld interessant om te zien hoe fintech-bedrijven hun kostenstructuur beheersen en waar zij hun geld aan verdienen. Ondernemerschap en innovatie lijken daarmee de weg vooruit in de financiële sector, ook op het gebied van compliance.

Maar er dienen zich nieuwe uitdagingen aan. DNB verwacht dat banken als poortwachters van het financiële stelsel actief gaan helpen bij het bestrijden van witwassen, financiering van terrorisme en belastingontduiking. Er is echter een dunne scheidslijn tussen belastingontduiking en belastingontwijking. Om te voorkomen dat banken betrokken raken bij belastingontduiking door cliënten, zullen zij ook belastingontwijkende structuren moeten beoordelen. Fiscale integriteitsbewaking staat echter nog in de kinderschoenen.

Uiteindelijk zijn dus strategische keuzes nodig. Banken beslissen uiteindelijk zelf hoeveel risico zij willen lopen. Hoge risico's betekenen ook hogere kosten om die te beheersen. Want banken die grotere risico's lopen bij hun klanten, zullen zich daarvoor navenant financieel moeten indekken.

Hugo Reumkens is advocaat en partner bij Van Doorne NV.

Hij schrijft deze column op persoonlijke titel.

Reacties: reumkens@vandoorne.com